

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217220097
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1217220097.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, so sídlom Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému: J. F., X.. XX.X.XXXX, V. L. F. XXXX/XX, L., o zaplatenie 1.222,23 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 19.11.2020, č.k. 8Csp/143/2017-43, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému sa **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 1.222,23 eur spolu s príslušenstvom, titulom úhrad vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, ktorú uzatvoril so žalovaným. Zároveň žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 a 6, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a ust. § 34, § 37 ods. 1, § 40 ods. 1 a 3, § 43a ods. 1, § 44 ods. 1, 2, § 46 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že z predložených listinných dôkazov nevyplýva, že by medzi stranami sporu došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. akejkoľvek inej zmluvy, z toho dôvodu sú strany sporu povinné vydať si navzájom to, čo si plnili z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobca nepredložil prehľad splátok, nie je preukázaná výška plnenia žalovaného. Súd prvej inštancie preto za daných podmienok nevedel ustáliť sumu, ktorú by bol žalovaný povinný vrátiť žalobcovi. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže mu v spore žiadne trovy nevznikli.

3. Proti rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. písm. f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom o tom, že v konaní nebolo tvrdené a preukázané akú sumu žalovaný uhradil a že záver súdu prvej inštancie o neplatnosti úverovej zmluvy je nesprávny. Žalobca žiadal odvolací súd napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobe vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Ak súd prvej inštancie prijal záver o neplatnosti

úverovej zmluvy, mal postupom podľa ust. § 151 ods. 1 CSP žalobcovi priznať uplatnený nárok v rozsahu nesplatennej istiny úveru, keďže výška splatenej sumy vyplýva z výsledkov konania a dokazovania. Uvedené podľa žalobcu znamená, že súd prvej inštancie mal žalobcovi priznať nárok na zaplatenie sumy 1.258,01 eur, čo je rozdiel medzi istinou úveru 1.050 eur mínus uhradená suma 172,17 eur mínus poplatok za poskytnutie úveru 105 eur. Súd prvej inštancie takto nepostupoval, pričom takýto postup nemá oporu v právnej úprave. K žalobe bola pripojená tzv. karta klienta predstavujúca prehľad splátok a úhrad, z ktorej vyplýva úhrada sumy 172,17 eur. Záver súdu prvej inštancie o neplatnosti úverovej zmluvy nie je po právnej stránke odôvodnený, súd prvej inštancie neuvádza na základe čoho dospel k záveru o tom, že hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej aj len „RPMN“) sa dojednáva medzi zmluvnými stranami. Ani zákon o spotrebiteľských úveroch a ani iný právny predpis neobsahuje ustanovenie alebo úpravu, podľa ktorej by sa RPMN dojednávala. V bode 5 zmluvy o úvere sa uvádza „predpokladaný údaj“ RPMN. Z povahy niektorých náležitostí uvedených v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že nemôžu byť predmetom konsenzu a zákon takýto konsenzus ani nepredpokladá. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal tým, či ide o dohodnuteľný údaj alebo nie, teda či aj RPMN nepatrí medzi údaje, ktoré nie je možné dohodnúť. Žalobca poukázal na to, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy dohodnúť objektívne nedá (nedá sa teda navrhnúť, akceptovať a pod.), pretože vyplýva v prvom rade z právnej úpravy, podľa ktorej má byť údaj o RPMN vypočítaný na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy, opačným postupom by žalobca porušil zákon. Zákonná úprava určenia RPMN teda nielen svojím textom, ale aj spôsobom jeho určenia vychádza z toho, že nejde o údaj dohodnutý, ale určený presne stanoveným spôsobom. Poukázal na to, že z rozsudku nie je zrejmé ani to, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný navrhol údaj o RPMN, keď žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru neobsahuje návrh RPMN ale len údaj o predpokladanej RPMN. Zákon o spotrebiteľských úveroch vôbec nepredpokladá, že by sa náležitosti vymenované v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch mali dohodnúť, vyžaduje aby boli v zmluve uvedené. Úverová zmluva má formulárovú podobu, ktorú žalovaný sám pripravil a v časti 5 aj sám vyplnil (poverenou osobou), pričom žalobca je v hmotnoprávnej pozícii navrhovateľa tohto právneho úkonu. Ak v tom istom okruhu zmluvných podmienok s rovnakými parametrami akceptácia oproti návrhu obsahuje iný údaj o RPMN, jedná sa nad akúkoľvek pochybnosť o uvedenie hodnoty platnej v čase uzavretia zmluvy, lebo zákonná úprava vyžaduje jeho uvedenie v čase uzavretia. Takáto aktualizácia nepredstavujú výhradu, doplnenie a ani zmenu návrhu zmluvy, preto je záver súdu prvej inštancie o nevzniknutí zmluvy z dôvodu, že nedošlo k dohode o RPMN v rozpore so zákonom.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatnenej žaloby na zaplatenie pohľadávky zo zmluvy o revolvingovom úvere, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

6. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP) s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým zamietol žalobu a v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam.

7. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

8. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia 1.222,23 eur s spolu s príslušenstvom a trovami konania z dôvodu, že dňa 15.12.2014 uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1.050 eur, a tento sa zaviazal ho splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 33,20 eur. Žalovaný

sa dostal do omeškania s úhradou splátky č. 2 o viac ako tri mesiace a žalobca pristúpil k okamžitej splatnosti úveru. Z predloženej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere sú v bode 5. uvedené údaje o požadovanom úvere a v bode 6. údaje o schválenom revolvingovom úvere. K žalobe pripojil žalobca zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere, oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi-zmluva o revolvingovom úvere, zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere a oznámenie o zosplatnení. Zmluva bola stranami podpísaná v rôzne dni - žalovaným dňa 05.12.2014 a žalobcom dňa 15.12.2014.

9. Podľa ust. § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "návrh"), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

10. Podľa ust. § 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka, návrh pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený. Návrh, aj keď je neodvolateľný, môže navrhovateľ zrušiť, ak dôjde prejav o zrušení osobe, ktorej je určený, skôr alebo aspoň súčasne s návrhom.

11. Podľa ust. § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

12. Podľa ust. § 43c ods. 2 Občianskeho zákonníka, včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde navrhovateľovi. Prijatie možno odvolať, ak odvolanie dôjde navrhovateľovi najneskôr súčasne s prijatím.

13. Podľa ust. § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

14. Podľa ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

15. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

16. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, keď vzťah medzi žalobcom a žalovaným posúdil ako spotrebiteľský a následne sa zaoberal otázkou vzniku právneho vzťahu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že mechanizmus uzatvárania zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ust. § 43a až 44, pričom ide o kogentné ustanovenia, od ktorých sa zmluvné strany nemôžu odchyliť (okrem prípadov, kedy je mechanizmus uzatvárania zmluvy upravený odlišne priamo zákonom). V prejednávanej veci v rámci kontraktácie zmluvy neexistujú dva platné vzájomné a obsahovo zhodné prejavy vôle zmluvných strán - žalobcu a žalovaného v zmysle ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka v časti údajov RPMN. Prijatie návrhu so zmenami, doplnkami, ktoré vytvárajú základné zákonné náležitosti zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nemôže byť účinným prijatím návrhu na uzatvorenie zmluvy, ale predstavuje nový návrh na uzatvorenie zmluvy (ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktorý žalovanému nebol predložený na odsúhlasenie a podpísanie. Pri písomných zmluvách pritom platí, že aj prijatie návrhu musí byť uskutočnené písomne a musí byť žiadateľovi o prijatie návrhu aj doručené. Zmluva o spotrebiteľskom úvere tak nemohla byť uzavretá platne pre rozpor s citovanými zákonnými ustanoveniami (ust. § 39 Občianskeho zákonníka), a keďže nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy, žalobcovi nemôže patriť žiadne plnenie zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 15.12.2014, ale len plnenie z titulu vrátenia bezdôvodného obohatenia. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca v spore predložil Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (bez podpisu dlžníka). Uvedené však podľa názoru odvolacieho súdu taktiež nemožno považovať za preukázanie

uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere. V danom prípade bolo potrebné, aby žalobca pre svoj úspech v spore preukázal existenciu zmluvy o úvere (so zapracovanými výhradami k návrhu na uzavretie zmluvy), podpísanú dlžníkom, čím by preukázal platné uzatvorenie zmluvy.

17. K námietke odvolateľa týkajúcej sa údajov o RPMN odvolací súd uvádza, že napriek tomu, že údaj o RPMN nie je dojednaný medzi zmluvnými stranami, ale vypočítaný na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, musí mať spotrebiteľ všetky informácie o skutočných podmienkach úveru a tieto podmienky akceptovať svojim podpisom, čo sa nestalo. Údaj o RPMN je podstatnou náležitosťou písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch), ktorý musí byť zreteľne, jasne, pravdivo a zrozumiteľne aj pre priemerného spotrebiteľa obsiahnutý v zmluve o spotrebiteľskom úvere, pretože údaj o RPMN má potenciál napomôcť rozhodnúť sa spotrebiteľovi zväziť podmienky čerpania a splácania úveru, a čo je podstatné, aj podmienky jeho výhodnosti či nevýhodnosti pre neho. Pokiaľ tento údaj, ako jeden zo zásadných z hľadiska zabezpečenia ochrany práv spotrebiteľa, bol až po podpise zmluvy spotrebiteľom neskôr veriteľom zmenený, táto zmena musí podliehať schváleniu druhou zmluvnou stranou. Stranou záväzkového vzťahu, ktorá v plnej miere určuje spôsob uzatvárania zmluvy, jej obsah a deň (reálneho) poskytnutia úveru, je žalobca, preto možno od neho požadovať, aby jednotlivé procesy prispôbil potrebe dôsledného rešpektovania zákonných ustanovení, okrem iného tiež tých týkajúcich sa údajov o RPMN. Zo samotného charakteru zmluvného vzťahu vyplýva, že veriteľ mal možnosť dopredu poznať či presne vymedziť proces čerpania úveru, zároveň mal žalobca ako veriteľ v súlade s ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch uviesť aj všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. V tejto súvislosti neobstojí odvolacia námietka, že RPMN nemôže byť predmetom dohody a že jej výpočet je konkrétne určený. Uvedenie rôznej výšky RPMN má rovnaké následky ako jej neuvedenie vôbec, čo je judikované aj súdmi v SR. Súd prvej inštancie preto dospel k správnejmu záveru, že medzi žalobcom a žalovaným nebola platne uzatvorená zmluva.

18. Pokiaľ ide o preukázanie poskytnutia peňažných prostriedkov, v súdnom spise sa nachádza iba Oznámenie o zosplatnení úveru predložené žalobcom, ktoré však nepreukazuje skutočné vyplatenie peňažných prostriedkov, pričom prehľad vyplatených a prijatých platieb, na ktoré odkazuje žalobca v odvolaní, sa v súdnom spise nenachádza. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie mal v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP žalobcovi priznať uplatnený nárok v rozsahu nesplatenej istiny úveru, keďže výška splatenej sumy vyplýva z výsledkov konania a dokazovania, odvolací súd uvádza, že z dôkazov, ktoré predložil žalobca nie je zrejme výška úveru, ktorá bola žalovanému vyplatená (či mu bol úver vyplatený v dohodnutej výške alebo bol žalovanému z istiny pred jej vyplatením odpočítaný poplatok za poskytnutie úveru). Žalobca síce tvrdí, že súdu predložil kartu klienta predstavujúcu prehľad splátok a úhrad, avšak v spise sa nachádza iba Oznámenie o zosplatnení úveru, ktoré neobsahuje ani vyplatenú sumu úveru ani prehľad splátok. Odvolací súd sa tak nestotožnil s odvolacou námietkou žalobcu, že žalovaný výšku jeho nároku nepoprel a preto sa tento nárok v zmysle § 151 ods. 1 CSP považuje za nesporný. Ust. § 151 ods. 1 CSP nemožno v tomto prípade aplikovať, pretože podľa uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019 nemôže mať pasivita žalovaného v konaní za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Výšku svojho nároku musí žalobca preukázať. Žalobca súdu poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanému nepreukázal, to znamená, že nepreukázal ani predpoklady pre vydanie bezdôvodného obohatenia, a z toho dôvodu súd prvej inštancie postupoval správne aj pri vyhodnotení tejto otázky. Strany sporu boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a to podľa ust. § 149 a § 153 ods. 1 CSP. Bolo teda povinnosťou žalobcu (pre jeho úspech v spore) preukázať uplatnený nárok (dôkazné bremeno) s poukazom na to, že súd prvej inštancie mu vytvoril zákonný priestor na doplnenie dôkazov, a to nariadením pojednávania. Na okraj odvolací súd uvádza, že výšku uplatneného nároku žalobcu neozrejmuje ani výpočet žalobcu uvedený v odvolaní („nárok na zaplatenie sumy 1.258,01 eur, čo je rozdiel medzi istinou úveru 1.050 eur mínus uhradená suma 172,17 eur mínus poplatok za poskytnutie úveru 105 eur“).

19. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne a právne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Vzhľadom k výsledku tohto odvolacieho konania bolo zrejme, že úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný. Z obsahu spisu vznik trov odvolacieho

konania na strane žalovaného nevyplýval, preto odvolací súd v súlade s čl. 17 základných princípov CSP prihliadol na procesnú ekonomiu a rozhodol tak, že žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).